Oikeusrekisterikeskus/Täytäntöönpanopalvelut
Täytäntöönpanopäällikkö Sakari Haataja

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO LAKIVALIOKUNNALLE ASIASSA: U 73/2022 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EUROOPAN KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI VAROJEN TAKAISINHANKINNASTA JA MENETETYKSI TUOMITSEMISTA (COM(2022) 245 final)

Viite: Eduskunnan lakivaliokunnan sähköpostiviesti 23.9.2022/lausuntopyyntö

LAUSUNTO

Oikeusrekisterikeskus toimii rikos- ja sakkorekisterin rekisterinpitäjänä sekä huolehtii sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja muihin saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä. Oikeusrekisterikeskus toimii lisäksi Euroopan unionissa vuonna 2018 hyväksytyn jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun asetuksen (EU 2018/1805, ns. konfiskaatioasetus) mukaisena kansallisesti toimivaltaisena viranomaisena.

Oikeusrekisterikeskusta on jo kuultu asian valmisteluvaiheessa ja sen näkemyksiä on otettu huomioon. Oikeusrekisterikeskus pitää valtioneuvoston kirjelmään sisältyviä kannanottoja oikeansuuntaisina.

Oikeusrekisterikeskus pitää tärkeänä, että viranomaisten toimintaedellytyksiä arvioidaan ja kehitetään rikollisuuden torjunnassa ja rikosten vaikutusten vähentämisessä. Tähän liittyy muun muassa toimivan ja saumattoman viranomaisyhteistyön varmistaminen koko rikosprosessiketjussa aina esitutkinnasta tuomioiden täytäntöönpanoon saakka niin kansallisesti kuin unionin tasolla. Direktiiviehdotus näyttäisi tukevan näiden tavoitteiden toteuttamista.

Direktiiviehdotus sisältää useita kokonaan uusia velvoitteita jäsenvaltioille. EU-tason neuvotteluissa on arvioitava ja valvottava kansallista etua siten, että ehdotettu sääntely olisi oikeasuhtaista ja jättäisi jäsenvaltioille riittävästi liikkumavaraa direktiivin tavoitteiden toteuttamiseksi. Tämä näkökulma on otettu hyvin huomioon kirjelmässä esitetyissä valtioneuvoston kannanotoissa.

Oikeusrekisterikeskus/Täytäntöönpanopalvelut
Täytäntöönpanopäällikkö Sakari Haataja

Oikeusrekisterikeskuksen näkökulmasta keskeisiä direktiiviehdotuksen sisältämiä uusia velvoitteita olisivat jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnointiin liittyvät varallisuudenhoitotoimistojen ja keskusrekistereiden perustaminen sekä entistä laajemmat tilastointivelvoitteet. Etenkin keskusrekistereiden perustamiseen liittyy merkittäviä kustannusvaikutuksia. Tällä hetkellä Suomessa kaikkien eri viranomaisten rekistereitä ei ole integroitu keskenään ja eri viranomaisilla ei ole pääsyä toistensa rekistereihin. Kustannusvaikutuksia aiheutuisi niin henkilöresurssien kuin tietojärjestelmäkustannusten muodossa. Käytännössä keskusrekistereiden perustaminen edellyttänee uusien rekistereiden kehittämistä ja ylläpitoa sekä integraatioiden rakentamista eri viranomaisten järjestelmien välillä. Mikäli lopulliseen direktiiviin tulee sisältymään edellä mainittuja uusia velvoitteita rekisteripitoon liittyen, on erikseen kansallisesti linjattava, mille viranomaiselle tai viranomaisille rekisteripitotehtävä keskusrekistereiden osalta soveltuisi ja varattava tämän tehtävän edellyttämät resurssit niin tietojärjestelmien kuin henkilöresurssien osalta.